

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002198

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-06-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данькевич-Харчишин Ірина Степанівна

2. Iryna S. Dankevych-Kharchyshyn

Кваліфікація: 221

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9632-8443

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 221

Назва наукової спеціальності: Стоматологія

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 221 Стоматологія

Дата захисту: 19-07-2024

Спеціальність за освітою: стоматологія

Місце роботи здобувача: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 35.600.113 (ID6057)

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.55

Тема дисертації:

1. Оптимізація діагностики та лікування захворювань тканин пародонта у хворих з атеросклерозом.
2. Optimization of diagnosis and treatment of periodontal tissue diseases in patients with atherosclerosis.

Реферат:

1. Для визначення поширеності та структури захворювань тканин пародонта була проведена оцінка пародонтального статусу у 285 хворих з атеросклерозом судин різної локалізації. До групи порівняння увійшло 152 практично здорові особи без соматичних захворювань в анамнезі. Вік усіх обстежених коливався від 45 до 65 років та у середньому становив $54,9 \pm 3,22$ років. У результаті проведеного дослідження встановлено, що у хворих на атеросклероз розповсюдженість захворювань тканин пародонта становила $83,86 \pm 2,18\%$, що було у 1,2 рази вище стосовно даних у порівняльній групі – $69,08 \pm 3,75\%$, $p < 0,01$. При цьому,

частота виявлення захворювань тканин пародонта зростала зі збільшенням віку обстежених. Більша інтенсивність захворювання тканин пародонта у хворих на атеросклероз підкреслювалась домінуванням важких форм генералізованого пародонтиту ($79,92 \pm 3,05\%$ проти $17,15 \pm 3,31\%$ у порівнянні, $p < 0,01$). В результаті проведеного анкетування встановлено, що у хворих з генералізованим пародонтитом на тлі атеросклерозу суб'єктивні скарги пред'являла більша кількість обстежених порівняно з особами з генералізованим пародонтитом без соматичних захворювань: кровоточивість ясен – $91,23\%$ у основній, проти $34,21\%$ у – порівняльній групі; неприємний запах з рота $70,53\%$ у основній та $27,63\%$ у порівняльній групі та інші. Привертало увагу, що велика група обстежених скаржилась на печіння та сухість в ротовій порожнині ($81,75\%$ хворих основної та $15,79\%$ порівняльної груп). Проаналізувавши значення пародонтальних індексів, з'ясували, що у осіб з захворюваннями тканин пародонта на тлі атеросклерозу значення індексів було вище: папілярно-маргінально-альвеолярного (РМА), кровоточивості міжзубних сосочків (РВІ) – у 1,2 рази, $p < 0,05$, пародонтального індексу (РІ), втрати епітеліального прикріплення – у 1,3 рази, $p < 0,05$, стосовно відповідних даних у осіб порівняльної групи. Аналіз результатів оклюзійних співвідношень з використанням Т-Scan, дозволив встановити, що у хворих на генералізований пародонтит на тлі атеросклерозу у 1,3 рази частіше реєстрували надсильні оклюзійні контакти у центральній оклюзії та у 1,2 рази – контакти-перешкоди при зміщенні нижньої щелепи з положення центральної оклюзії в передню оклюзію, ніж у осіб з генералізованим пародонтитом без супутніх соматичних захворювань. У результаті проведених досліджень з'ясовано, що підвищений рівень глікоаміноглікану і його фракцій у хворих на генералізований пародонтит на тлі атеросклерозу, який був вищим стосовно даних у практично здорових осіб контрольної групи за вмістом глікоаміноглікану загального – на $60,22\%$, $p < 0,01$, ІІ фракції глікоаміноглікану – на $57,18\%$, $p < 0,05$, та глікоаміноглікану ІІІ фракції – на $61,88\%$, $p < 0,05$, запускають каскад негативних змін ліпідного метаболізму та збільшення продукції прозапальних цитокінів, що сприяє ініціації та більш інтенсивному перебігу дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонта. У хворих основної групи комплексне лікування включало застосування препаратів місцевої та загальної дії, а саме: гель «BlueM» (Flores Natural Cosmetics, Нідерланди) – наносили на ясна аплікаторами «BlueM Oral Gel applicator», які забезпечували точковість, гігієнічність і можливість введення препарату у важкодоступні ділянки. Нанесення гелю поєднували з застосуванням фотофореза лазерним апаратом «Laser Energy» (Optical Laser LTD, Bulgaria). У якості полоскань і ротових ванночок призначали бальзам з поліпептидним комплексом та мумією «Vivax Дент» – 2 рази на добу, «Oxygen Fluid BlueM» (Flores Natural Cosmetics, Нідерланди) – 3 рази на добу у нерозведеному вигляді по 10мл; зубну пасту «BlueM» з активним киснем (Flores Natural Cosmetics, Нідерланди) – рекомендували застосовувати 3 рази на день після прийому їжі; піна «BlueM» для порожнини рота розроблена на основі активного кисню для протидії шкідливим бактеріям, підтримання здорового середовища в порожнині рота та для кондиціонування ясен і слизової оболонки порожнини рота. Для усунення явищ ксеростомії хворим рекомендували препарат «Dentaid Xeros» (Dentaid, Іспанія) – рекомендували застосовувати після ретельного чищення зубів і полоскання ротової порожнини шляхом нанесення його на ясна, зуби, внутрішню поверхню щік, по декілька разів на день (по мірі необхідності). Покращення клінічного стану тканин пародонту у хворих основної групи підтверджено зниженням середніх значень показників індексів: РМА – на $54,77\%$, РВІ – на $54,96\%$, втрати епітеліального прикріплення – на $55,05\%$, $p < 0,01$, РІ – на $35,55\%$, $p < 0,05$, стосовно даних до лікування. У хворих контрольної групи, у яких лікування генералізованого пародонтиту здійснювалось за традиційними методами, значення індексів вірогідно відрізнялось від аналогічних у пацієнтів основної групи, $p < 0,01$, $0,05$ і мали тенденцію до погіршення у віддалені терміни спостереження, $p > 0,05$. Слід зазначити, що лікування, яке застосовували у хворих контрольної групи не впливало на покращення значень біохімічних і імунологічних параметрів, що вивчали.

2. To determine the prevalence and structure of periodontal tissue diseases, an assessment of the periodontal status of 285 patients with vascular atherosclerosis of various localization was carried out. The comparison group included 152 practically healthy individuals without a history of somatic diseases. The age of all examinees ranged from 45 to 65 years and was $54,9 \pm 3,22$ years on average. As a result of the research, it was established that patients

with atherosclerosis have a higher prevalence of periodontal tissue diseases – $83,86 \pm 2,18\%$, which was 1,2 times higher than the data in the comparison group – $69,08 \pm 3,75\%$, $p < 0,01$. At the same time, the frequency of detection of periodontal tissue diseases increased with the age of the examinees. Greater intensity of periodontal tissue disease in patients with atherosclerosis was emphasized by the dominance of severe forms of generalized periodontitis ($79,92 \pm 3,05\%$ against $17,15 \pm 3,31\%$ in comparison, $p < 0,01$). As a result of the survey, it was found that patients with generalized periodontitis against the background of atherosclerosis had a greater number of subjective complaints compared to people with generalized periodontitis without somatic diseases: bleeding gums – $91,23\%$ in the main, against $34-21\%$ in – comparative groups; bad breath – $70,53\%$ in the main and $27,63\%$ in the comparative groups and others. Attention was drawn to the fact that a large group of examinees complained of burning and dryness in the oral cavity ($81,75\%$ of patients in the main and $15,79\%$ of the comparison groups). After analyzing the values of the periodontal indices, it was found that in persons with periodontal tissue disease against the background of atherosclerosis, the values of the indices were higher: papillary-marginal-alveolar (PMA), bleeding of interdental papillae (PBI) – by 1,2 times, $p < 0,05$, periodontal index (PI), loss of alveolar attachment – 1,3 times, $p < 0,05$, compared to the corresponding data in the comparison group. In patients of the main group, complex treatment included the use of drugs of local and general action, namely: "BlueM" gel (Flores Natural Cosmetics, the Netherlands) – applied to the gums with "BlueM Oral Gel applicators", which ensured punctuality, hygiene and the possibility of introducing the drug into hard- to-reach areas. Applying the gel was combined with the use of photophoresis with a laser device "Laser Energy" (Optical Laser LTD, Bulgaria). As rinses and mouth baths, a balm with a polypeptide complex and a mummy "Vivax Dent" were prescribed – 2 times a day, "Oxygen Fluid BlueM" (Flores Natural Cosmetics, the Netherlands) – 10 ml undiluted 3 times a day; toothpaste "BlueM" with active oxygen (Flores Natural Cosmetics, the Netherlands) – it was recommended to use it 3 times a day after meals; "BlueM" foam for the oral cavity is developed on the basis of active oxygen to combat harmful bacteria, maintain a healthy environment in the oral cavity, and condition the gums and mucous membrane of the oral cavity. To eliminate the phenomena of xerostomia, patients were recommended the drug "Dentaid Xeros" (Dentaid, Spain) – it was recommended to use it after thorough brushing of the teeth and rinsing of the oral cavity by applying it to the gums, teeth, inner surface of the cheeks, several times a day (as necessary). The improvement of the clinical condition of the periodontal tissues in patients of the main group was confirmed by a decrease in the average values of the indices: PMA – by $54,77\%$, PBI – by $54,96\%$, loss of epithelial attachment – by $55,05\%$, $p < 0,01$, PI – by $35,55\%$, $p < 0,05$, compared to data before treatment. The results of the evaluation of the effectiveness of the developed therapeutic and preventive scheme indicated the improvement and stabilization of the biochemical and immunological parameters of the oral fluid, which was characterized by a decrease in the content of triglycerides by $52,89\%$, the cytokine IL-1 α – by $47,58\%$, and the cytokine TNF α – by $45,82\%$, against the background of an increase in lipase activity – by $39,40\%$, $p < 0,01$, $p < 0,05$, compared to the data before treatment. In the patients of the control group, in whom the treatment of generalized periodontitis was carried out according to traditional methods, the value of the indices probably differed from the similar ones in the patients of the main group, $p < 0,01$, $0,05$ and had a tendency to worsen in the long term of observation, $p > 0,05$. It should be noted that the treatment used in patients of the control group did not affect the improvement of the values of the studied biochemical and immunological parameters.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Dankevych-Kharchyshyn IS, Shkrebnyuk RY. Interrelation of paradont tissue diseases with cardiovascular pathology (Literature review). The Pharma Innovation Journal. 2018;7(7):275-277.
- Данькевич-Харчишин ІС. Поширеність основних стоматологічних захворювань у пацієнтів з атеросклерозом. Український журнал медицини, біології та спорту. 2019;4(5):272-275.
- Dankevych-Kharchyshyn IS, Vynogradova OM, Malko NV, Gnid RM, Skalat AP, Minko LY, et al. Periodontal diseases and atherosclerosis (Literature review). Wiadomości Lekarskie. 2019;72(3):462-465.
- Данькевич-Харчишин ІС, Кардашевська ОІ, Мандич ОВ. Індексна оцінка стану тканин пародонта у хворих з атеросклерозом. Український журнал медицини, біології та спорту. 2022;7(2): 173-181.
- Данькевич-Харчишин ІС. Визначення ліпідного метаболізму в крові пацієнтів з генералізованим пародонтитом на тлі атеросклерозу. Клінічна стоматологія. 2022;(4):15-20.
- Данькевич-Харчишин ІС, Пупін ТІ, Бандрівська НН. Ефективність лікувально-профілактичних заходів при курації генералізованого пародонтиту початкового-І ступеня у хворих на атеросклероз за даними параклінічних досліджень. Український стоматологічний альманах. 2023;(4):16-22.
- Данькевич-Харчишин ІС, Риберт ЮО, Бандрівська НН. Динаміка ліпідних та імунологічних параметрів під час курації генералізованого пародонтиту початкового – І ступеня у хворих на атеросклероз. Вісник стоматології. 2023;(4):10-15.
- Данькевич-Харчишин ІС. Аналіз результатів цифрового дослідження оклюзійних співвідношень у пацієнтів із генералізованим пародонтитом на тлі атеросклерозу. Клінічна стоматологія. 2023;(4):51-59.

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: № 0120U002131

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Риберт Юрій Олександрович
2. Yuriy O. Rybert

Кваліфікація: д.мед.н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лучинський Михайло Антонович
2. Mykhailo A. Luchinskii

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7652-0684

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петрушанко Тетяна Олексіївна
2. Petrushanko Tetiana

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченко, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Галузевий

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Січкоріз Христина Андріївна

2. Khrystyna A. Sichkoriz

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слаба Оксана Михайлівна

2. Oksana M. Slaba

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.01.22

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, буд. 69, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Мартовлос Олеся Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Мартовлос Олеся Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Данькевич-Харчишин Ірина Степанівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна